

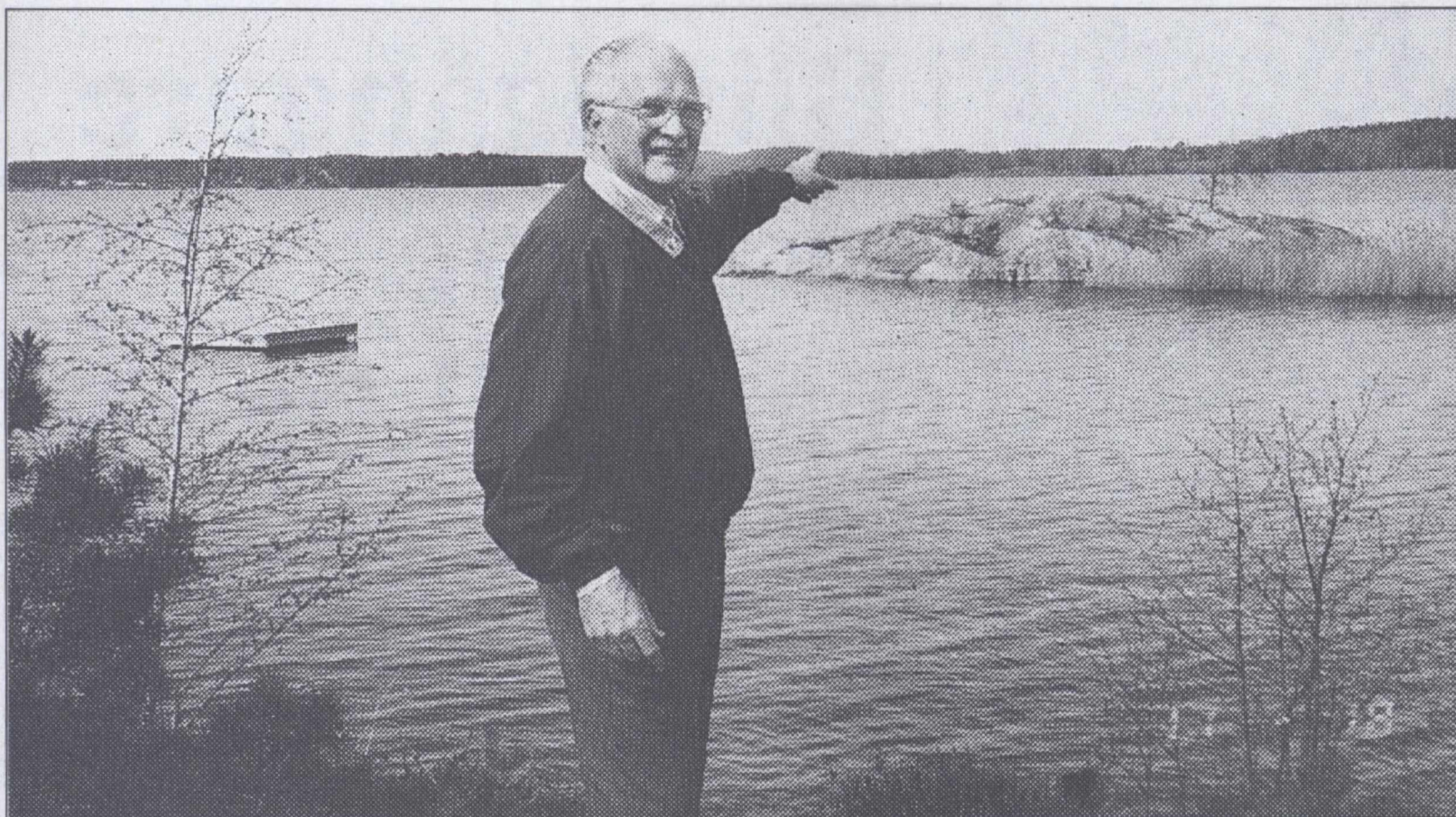

Foto: KARL-JOHAN NORÉN

Karl-Åke Karlsson pekar mot det nakna skäret utanför Kalvudden där fisktärnorna totalt har försvunnit.

BLÅVIK: Tärnorna har tystnat

Var är fåglarna?

BLÅVIK

— Jag har bott i Blåvik sedan 1975. Under alla de åren har det varit precis vitt med fåglar där ute. Nu är det totalt tomt. Det är underligt, säger Karl-Åke Karlsson och pekar mot ett litet skär.

Vi står på den sommarstugeta Kalvudden. Skäret är beläget mindre än hundra meter från land.

Karl-Åke Karlsson är en av de sommarstugeägare som på 1990-talet blivit Blåviksbo året runt. Han har skrivit till länsstyrelsen för att göra experterna uppmärksamma på förhållandet.

Det var förra året som Karl-Åke Karlsson från sin båt lade märke till att det inte längre häckade några fåglar på skäret, som är beläget mindre än hundra meter från land.

Många andra gjorde samma iakttagelse. De som har sommarstugor i närheten kunde knappast undgå att göra det.

Fåglarna, troligtvis fisk-

tärnor, brukade nämligen föra ett förskräckligt liv under en kortare period och plötsligt var det helt tyst.

Naturlig förklaring?

Lars Gezelius på länsstyrelsens miljövårdsenhet utesluter inte att det är störningar från människor, närboende eller andra som fått fåglarna att byta häckningsplats.

Men han säger också att frånvaren av tärnorna, eller om det möjligtvis är en annan måsfågel, kan ha en mer naturlig förklaring.

— Det är svårt att i efterhand konstatera om det har varit störningar eller inte. Fisktärnorna har sina naturliga upp- och nedgångar och de kan ha valt en annan häckningsplats utan att något speciellt har hänt.

Inventering i sommar

Länsstyrelsen avser att i juni månad inventera häckfågel-faunan på Sommens öar och då ska ett besök göras på bland annat skäret utanför Kalvudden.

Fisktärnorna tycks hålla sig borta från skäret också i år. Än

är det dock inte för sent för dem att lägga ägg där.

Inventeringen följs antagligen av en revidering av de 16 fågelskyddsområdena. De senaste tillkom 1984 och sedan har ingen översyn gjorts.

Lars Gezelius säger att det är troligt att vissa skär får fågelskyddet upphävt om det är så att det inte påträffas någon fågel-fauna på dem.

I gengäld kan det tänkas att nya kommer till.

Informationsfolder

Eller så nöjer man sig med att sätta upp en vädjande skylt till allmänheten om att inte störa. Detta om det till exempel påträffas häckande fiskgjusar på en viss ö.

— Över huvud taget är det en del skyltar som borde uppdateras. Det finns också funderingar på att framställa en informationsfolder, nämner Lars Gezelius.

På fågelskyddsområdena är det förbjudet att beträda mark eller komma närmare land än 100 meter.

KARL-JOHAN NORÉN

90-årsjubilaren S/S Boxholm II i en armada av uppvaktande följesbåtar

Foto: JOHNNY GUSTAVSSON

S/S BOXHOLM: Ett av landets sista vedeldade ångfartyg

24/51994

Vacker 90-åring hyllad

BLÅVIK/TORPÖN
Nog blev hon hyllad alltid, 90-åriga S/S Boxholm II! Ett av landets sista vedeldade ångfartyg.

För att fira de 90 åren på sjön Sommen ordnades stora festligheter, med musik och tal, på annandag pingst vid Torpö färje-

läge. För att inte tala om den uppvaktande armadan av båtar som följde jubilaren från Tranås till Torpön.

Det rörde sig om totalt cirka hundra båtar.

Det var mäktigt, vackert att skåda. Ångfartyget i täten för denna mängd båtar av alla typer, i alla de färger.

Det var i november som

Ångbåtens vänner beslöt att ordna en fest för ångbåten Boxholm II på annandag pingst.

— Vi kunde inte ha fått bättre väder. Fantastiskt! Och så mycket folk som har samlats här vid Torpö färjeläge för att hylla Sommens drottning! Det sade Gunnar Kronström, ordförande i Ångbåtens vänner, i sitt tal.

Boxholms kommunalråd Eva Karlsson poängterade att Boxholm II har en stor betydelse för Sommen och bygderna i området.

— Det är en av de stora attraktionerna i dessa trakter, och jag hoppas att det så skall fortsätta, sade Eva Karlsson.

SVANTE STRÖMBERG

Foto: JAN CHRISTER PERSSON

Är det parkering så är det. Det står inget om vinter och bilar . . . En av Blåviks många båtägare har tagit P-skylden vid kafé-
et på allvar.

Stilla dagar i Blåvik

BLÅVIK
Blåvik, stugfolkets för-
lovade ort vid Sommen,
är det Tystvik så här
års? Correns reporter
och fotograf undrar när
vi bilar genom kyrkbyn
utan att se skymten ens
av en katt.

Vi fortsätter vägen bortåt och
så plötsligt dyker det upp en
traktor vid vägkanten.

Rolf Folke, en av stugungar-
na i Blåvik, håller på att lägga
upp massaved, gallrad i den
egna skogen.

Ett par
timmar i
Blåvik

— Visst är det en stor kontrast
mot sommaren men det är allt
lite folk i stugorna nu med. Un-
der sportlovsveckorna var det
en hel del här uppe, säger han
och nämner att 59 av de 62 stug-
orna på hans eget stugområde
Hårdaholmen är vinterbonade
med vintervatten indraget.

Två av stugorna har till och
med blivit året runt-bostäder.
Rolf Folke jobbar som skift-
förman på finvalsverket i Box-
holm. När vi träffas sent på för-
middagen har han nattskiftet,
22-06, bakom sig och har sedan
hunnit sova några timmar.

Han åker som följd av ett tre-
skiftsjobb de två milen mellan
Boxholm och Blåvik på i stort
sett alla tider på dygnet. Han
tycker det är problemfritt, väg-
verket och vägsamfälligheten
sköter vägarna bra.

Finns det lodjur?

**Rolf Folke uppskattar tystnaden i Blåvik under vinterhalv-
året.**

Rolf Folke räknar och kom-
mer fram till att det bor elva fa-
miljer mellan kyrkan och Lilje-
holmen.

Eftersom vi inte vill skräm-
ma det skygga lodjuret vänder vi,
när vi har pratat färdigt med

Rolf, och åker tillbaka till kyrk-
byn.

Nu syns det flera livstecken.
Ett av dem är guldsmeden Mari-
ta Carlborg-Olsson som arbetar
med guld, silver (mest) och
mässing.

Hon bor i Blåkulla som, över-
raskande nog, ligger granne
med Blåviks kyrka.

I sin verkstad är Marita i färd
med att göra 21 dosor i mässing
med guldblåd på. Hon ska ha en
tre veckor lång separatutställ-
ning på galleri Metallum i
Stockholm med vernissage den
16 april.

— Dosorna är inte så lättsäl-
da men det är vansinnigt roligt
att göra dem. Till en utställning
gör man vad man själv vill, det
är det som är så roligt.

— Visst är det tyst i Blåvik un-
der vintern men det går ju att
åka härifrån, fortsätter Marita,
och nämner att kompletterings-
trafiken fungerar jättebra.

Ingen sjöutsikt

Vi lånar nyckeln till kyrkan
för att se om det är som det sägs,
att denna populära bröllops-
kyrka har sjön Sommen som
"altartavla".

Så har det kanske varit men
så är det inte nu. Blicken ut ge-
nom altarfönstret träffar en hög
och tät granhäck. Sjön sticker
bara upp lite i ovankanten.

Själva sticker vi från Blåvik
och Rolf Folke och Marita Carl-
borg-Olsson får åter arbetsro.

Det verkar som att de tycker
det är det bästa med vinterhalv-
året.

KARL-JOHAN NORÉN

**Guldsmed Marita Carlborg-Olsson i sin verkstad i Blå-
kulla där hon mest arbetar med silver.**

Är det parkering så är det. Det står inget om vinter och bilar . . . En av Blåviks många båtägare har tagit P-skylden vid kafé-et på allvar.

Stilla dagar i Blåvik

BLÅVIK
Blåvik, stugfolkets förlovade ort vid Sommen, är det Tystvik så här års? Correns reporter och fotograf undrar när vi bilar genom kyrkbyn utan att se skymten ens av en katt.

Vi fortsätter vägen bortåt och så plötsligt dyker det upp en traktor vid vägkanten.

Rolf Folke, en av stugkungarna i Blåvik, håller på att lägga upp massaved, gallrad i den egna skogen.

Ett par timmar i Blåvik

— Visst är det en stor kontrast mot sommaren men det är allt lite folk i stugorna nu med. Under sportlovsveckorna var det en hel del här uppe, säger han och nämner att 59 av de 62 stugorna på hans eget stugområde Hårdaholmen är vinterbonade med vintervatten indraget.

Två av stugorna har till och med blivit året runt-bostäder.

Rolf Folke jobbar som skiftförmän på finvalsverket i Boxholm. När vi träffas sent på förmiddagen har han nattsiftet, 22-06, bakom sig och har sedan hunnit sova några timmar.

Han åker som följd av ett treskiftsjobb de två milen mellan Boxholm och Blåvik på i stort sett alla tider på dygnet. Han tycker det är problemfritt, vägverket och vägsamfälligheten sköter vägarna bra.

Finns det lodjur?

Krockar du aldrig med viltet?

— Nej, men det gäller att ta det försiktigt. De veckor när jag ger mig i väg klockan 5.30 ser jag dagligen mellan fem och tio rådjur. Ändå har rådjuren minskat lite senaste säsongen.

Rolf jagar inte men han berättar att det i jägarkretsar spekuleras om att det finns ett lodjur i bergen ovanför Fiskarp. Dels har man sett spår, dels är det dåligt med rådjur i söderdelen av Blåvik och det syns aldrig några kid.

Elva familjer

Blåvik är en av Östergötlands minsta församlingar men den är på frammarsch. Vid senaste årsskiftet noterades en folkökning med sju personer till 94.

Rolf Folke uppskattar tystnaden i Blåvik under vinterhalvåret.

Rolf Folke räknar och kommer fram till att det bor elva familjer mellan kyrkan och Liljeholmen.

Eftersom vi inte vill skrämman det skygga lodjuret vänder vi, när vi har pratat färdigt med

Rolf, och åker tillbaka till kyrkbyn.

Nu syns det flera livstecken. Ett av dem är guldsmeden Marita Carlborg-Olsson som arbetar med guld, silver (mest) och mässing.

Hon bor i Blåkulla som, överraskande nog, ligger granne med Blåviks kyrka.

I sin verkstad är Marita i färd med att göra 21 dosor i mässing med guldblad på. Hon ska ha en tre veckor lång separatutställning på galleri Metallum i Stockholm med vernissage den 16 april.

— Dosorna är inte så lättsålda men det är vansinnigt roligt att göra dem. Till en utställning gör man vad man själv vill, det är det som är så roligt.

— Visst är det tyst i Blåvik under vintern men det går ju att åka härifrån, fortsätter Marita, och nämner att kompletterings- trafiken fungerar jättebra.

Ingen sjöutsikt

Vi lånar nyckeln till kyrkan för att se om det är som det sägs, att denna populära bröllopskyrka har sjön Sommen som "altartavla".

Så har det kanske varit men så är det inte nu. Blicken ut genom altarfönstret träffar en hög och tät granhäck. Sjön sticker bara upp lite i ovankanten.

Själva sticker vi från Blåvik och Rolf Folke och Marita Carlborg-Olsson får åter arbetsro.

Det verkar som att de tycker det är det bästa med vinterhalvåret.

KARL-JOHAN NORÉN

Guldsmed Marita Carlborg-Olsson i sin verkstad i Blåkulla där hon mest arbetar med silver.

Sjöstrand och Lindell tog sig ton igen

Traditionen lever i Blåvik

BLÅVIK

Sommarens sång- och musikgudstjänst i Blåviks kyrka med Boxholmssolisten Ola Sjöstrand och Göteborgsprästen Bo Lindell har blivit tradition. Lördagskvällens program, "En ton från himlen", lockade cirka 120 besökare.

Ola Sjöstrand är en välkänd profil i Boxholm, där han tillhör kyrkokören och även är flitigt anlitad som sångsolist på olika tillställningar.

När Ola var församlingsassistent i Sunds kyrka, utanför Österbymo träffade han Bo Lindell som då studerade till präst. Deras gemensamma intresse resulterade i en midnattskonsert i Sunds kyrka.

Mycket trevligt

Nästa gemensamma framträdande blev en sång- och musikgudstjänst i Blåviks kyrka. Lördagens framträdandet av de två kamraterna i Blåvik var det sjätte i ordningen.

"120 personer besökte kyrkan"

— Det här är mycket trevligt, sade Bo Lindell som är född i Vånga mellan Linköping och Norrköping. Han har varit präst i fyra år och bland annat tjänstgjort i Finspång.

— Vi kör den enkla stilen, men i dag har vi inga läsarsånger på programmet, sade 29-åriga Bo Lindell när han gick igenom programmet en sista gång medan publiken strömmade till.

Bo Lindell hälsade välkommen, spelade både orgel och piano och höll en kort andaktsstund.

Övar för operasångare

— Det är lätt att jobba med Bosse, vi känner varandra bra efter alla år och skall sanningen fram har vi knappast repeterat, sade den 38-åriga sångsolisten. Han övar minst en gång i månaden för operasångaren Åke Ljungholm i hans bostad mellan Tranås och Eksjö. — Jag har varit på musik- och sånggudstjänsten ett par gånger tidigare. Jag tycker det är trevligt att lyssna till Ola Sjöstrand. Det är roligt att Boxholm har en så bra sångsolist, sade Asta Andersson från Boxholm som tagit med sig vän-

Foto: SVEN FRANSSON

Prästen Bo Lindell och sångsolisten Ola Sjöstrand samarbetade i år för sjätte sommaren i Blåviks kyrka och drog hela 120 besökare.

nen och arbetskamraten Birgit Johansson.

Publiken sjöng med

Från Boxholm kom även Eivor och Bertil Lööke, bland publiken fanns också Mjölbybor och turister från när och

fjärran. Solen speglade sig i Sommens klara böljor och kastade reflexer in genom kyrkofönstren. Publiken sjöng med i "En ton från Himlen" som inledde programmet. De fick även sjunga med i "Flyttfåglarna" och "Mörkret skall förgå".

Nästa sommar kommer förmodligen både de medverkande och den trogna publiken tillbaka. Sång- och musikgudstjänsten i Blåvik har blivit tradition.

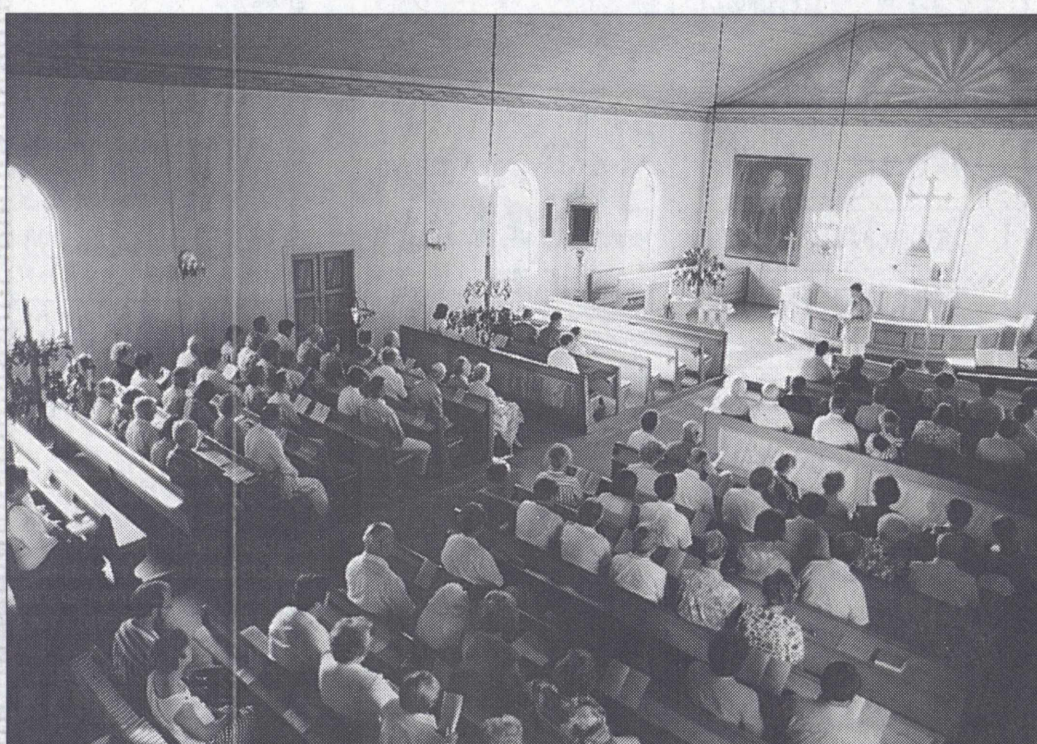
Till Malexanders kyrka kom cirka 150 personer för att lyssna till Jazz i kyrkan, även det på lördagskvällen.

— Publiken var entusiastisk och stämningen hög. Hur många kom till Blåvik? undrade kantor Karin Wall-Källming.

Snudd på rekord

— Det är nog snudd på rekord och ett bevis på att publiken räcker till arrangemang i båda kyrkorna samtidigt, sade kantorn som var huvudansvarig för båda arrangemangen.

SVEN FRANSSON

Cirka 120 personer mötte på lördagskvällen upp till sång- och musikgudstjänsten i Blåviks kyrka.

BLÅVIK

8/8 1994

Flera bränder i helgen

BLÅVIK

Tre skogsbränder har härjat i trakten av Blåvik och Malexander i helgen.

Samtliga upptäcktes av brandflyget som patrullerar av skogsområdena i sommartorkan. Alla bränder har startat i skogsplanteringar på hög höjd och är resultat av åskvädret som härjade natten till lördagen.

Klockan två på lördagen upptäcktes den första branden i Bjärhult. En timme senare upptäcktes en större brand i vid Abborrgölen.

När dessa var under kontroll strax före klockan elva på lördagskvällen gick ett nytt larm om en brand i närheten av Dalnäs hammar. Klockan fem på morgonen var branden under kontroll.

Räddningsstyrkan i Boxholm har fått förstärkning av kollegerna i Mjölby och av brandvärnets i Malexander. Efter släckningsarbetet som kommer att pågå i ett par dygn sköts av markägaren, Boxholms Skogar AB.

Räddningschef Bengt-Åke Holmberg uppger att antalet utryckningar har fördubblats i sommar jämfört med förra sommaren.

— Och totalt brukar vi göra mellan 40 och 50 utryckningar på ett helt år i Boxholms kommun. I år är vi redan upp i 45 utryckningar, säger han.

KARIN BENGTTSSON

Foto: SVANTE STRÖMBERG

En härlig syn! Den gamla traditionen med ett sommarmöte vid Blåviks missionshus är åter i gång.

Blåviks friluftsmöten lever vidare

15/8 1994

Gemyt vid Sommen

BLÅVIK

Boxholm II lägger till vid bryggan nedanför Blåviks missionshus. Det är Frälsningsarméns Hornmusikkår och Strängmusik som anländer från Tranås, med major Gunvor Bodin i spetsen, för att föra den gamla traditionen med friluftsmöten vidare.

Missionshuset invigdes för sitt ändamål år 1909, och verksamheten var som livligast under 1930-talet.

Någon gång för ca ett halvt sekel sedan kom Frälsningsarmén från Tranås för första gången till missionshuset för att hålla ett

sommarmöte i det fria — hela tiden sjövägen. Sedan återkom man år efter år, men för några år sedan blev det ett uppehåll i traditionen.

— Men nu, sedan några år, är vi åter i gång, berättar Per Berglund i Andreasförsamlingen i Mjölby. Det är den församlingen som numera äger Blåviks missionshus med tillhörande mark.

Tog över

— I Blåviks missionsförsamling var det slutligen bara två gamla damer kvar som medlemmar. De önskade att kristen verksamhet skulle kunna fortsätta, och undrade om vi eller någon annan församling var beredda att ta över.

— Sist och slutligen blev det Andreasförsamlingen, som är en sammanslagning av missionsförsamlingen och Svenska baptistsamfundet, berättar Per Berglund.

Värd att bevara

Visst är det lätt att förstå att den här traditionen bör fortsätta. Bänkar bars ut från missionshuset, och de som inte fick plats där satt på stenar intill sjön eller annorstädes i den kuperade terrängen.

Gemytligt, gammaldags, en svag vind från Sommen där segelbåtar stävar fram. Gemen-skap — och härlig musik och sång presterad av gästerna från Tranås.

SVANTE STRÖMBERG

Sommens ende yrkesfiskare

25/10 1994

Ger inte upp trots sabotage

BLÅVIK

Sabotaget mot yrkesfiskaren Göran Hektors fiskodling vid Arnäs i sjön Sommen innebär en ekonomisk förlust på cirka 100 000 kronor. Motgången får honom dock inte att sluta med sin fiskodling.

— Nej. Den skyldige hoppas förstås att jag ska sluta med min verksamhet, men där misstar sig den personen, säger han.

Boxholmspolisen har än så länge inget riktigt tips att gå på i jakten efter gärningsmannen.

Garnet trasigt

Sabotaget upptäcktes för drygt en vecka sedan. Cirka 1 500 regnbågslaxar hade fått öppet vatten sedan någon skurit sönder garnet till odlingskassen.

Göran Hektor har en företagsförsäkring som gäller lagervaror, men den gäller inte fisken i kassodlingen.

Han har, säger han, inte haft någon möjlighet att försäkra den fisken. Däremot kassen,

Sabotaget får inte Göran Hektor att sluta med sitt fiske.

men självrisken är 7 000 kronor.

"Pengar är inte allt"

Göran Hektor uppskattar att förlusten blir drygt 100 000 kronor exklusive kassen.

— Det är klart att det är en smäll, men pengar är inte allt, säger han. Och han tänker fortsätta att vara yrkesfiskare.

Han lever på fiskodling i kasse och av fångst av vild fisk och han är Sommens ende yrkesfiskare.

KARL-JOHAN NORÉN

18/11 1994 (VÄND)

Rekordmånga åkte Blåviksfärja

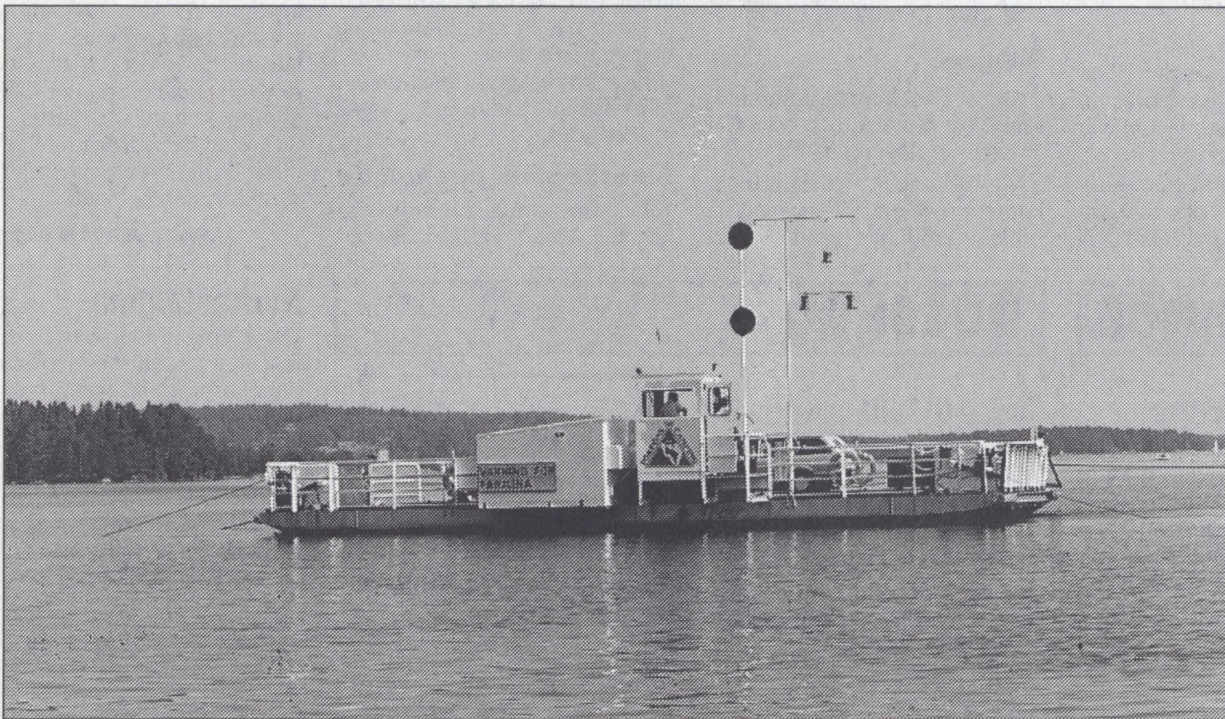

Foto: SVEN FRANSSON

Blåviksfärjan drog i somras kostnader på 218 000 kronor. I färjeavgifte plockades in 124 000 kronor.

BLÅVIK

Blåviksfärjan hade den gångna säsongen sitt största resandeantal under de tre år som färjan körts privat med avgifter. Ändå blev det ett underskott på 19 000 kronor.

— Vi har aldrig räknat med att färjan ska kunna gå runt enbart med färjeavgifterna utan det krävs stöd i någon form. När Vägverket drev färjan var kostnaden en halv miljon kronor, säger Carl-Erik Andersson, talesman för Torpön-Projekten AB.

Underskottet på 19 000 kronor är med ett förväntat driftstöd från Boxholms, Tranås och Ydre kommuner inräknat. Kommunstyrelsen i Boxholm beslutade i veckan att bevilja sin del i detta stöd, 25 000 kronor.

Fler säsongcampare

7 422 personbilar skeppades över sundet mellan Blåvik och Torpön. Det är en ökning med 376 bilar sedan i fjol och 1 337 mer än året dessförinnan. Carl-Erik Andersson tror inte att ök-

ningen kan förklaras med det fina sommarvädret.

— Det beror nog mer på att Torpön-anläggningen blivit mer känd och att vi har haft något fler säsongcampare än tidigare från Mjölby-Boxholm-hållet.

Fler motorcyklar

Statistiken över transporterande fordon omfattar även husvagnar, bussar, lastbilar, traktorer, motorcyklar, cyklar samt även gående.

Här kan man se en del markanta ökningar som säkert är väderbetingade. Så var till exempel antalet överskeppande motorcyklar 562 mot 382 året innan.

Plus och minus

De positiva effekterna av sommarens långvariga högttryck märkte Torpön-Projekten framför allt på affärs- och serveringsdelen. Där drog man nytta av att det var en ovanligt livlig båttrafik på Sommen i somras.

Campingen, affären och serveringen är Torpön-Projektens lönsamma del. Däremot bär varken färjan eller bensinförsäljningen sina egna kostnader.

KARL-JOHAN NORÉN

Nu är Blåviksborna över 100 igen

BLÅVIK 31/12 1994
Blåviksborna har anledning att fira nyår med extra glädje och framtidstro. SCB:s preliminära folkmängds-siffror visar att församlingen har ökat invånarantalet till exakt 100.

— Jag skulle tänka mig att det är 20 år sedan vi var uppe i tresiffrigt invånarantal, säger pensionären Carl Hult, som själv har bott i Blåvik i "50 år och väl det".

1930 bodde det 480 personer i församlingen. Efter krigsåren minskade församlingen

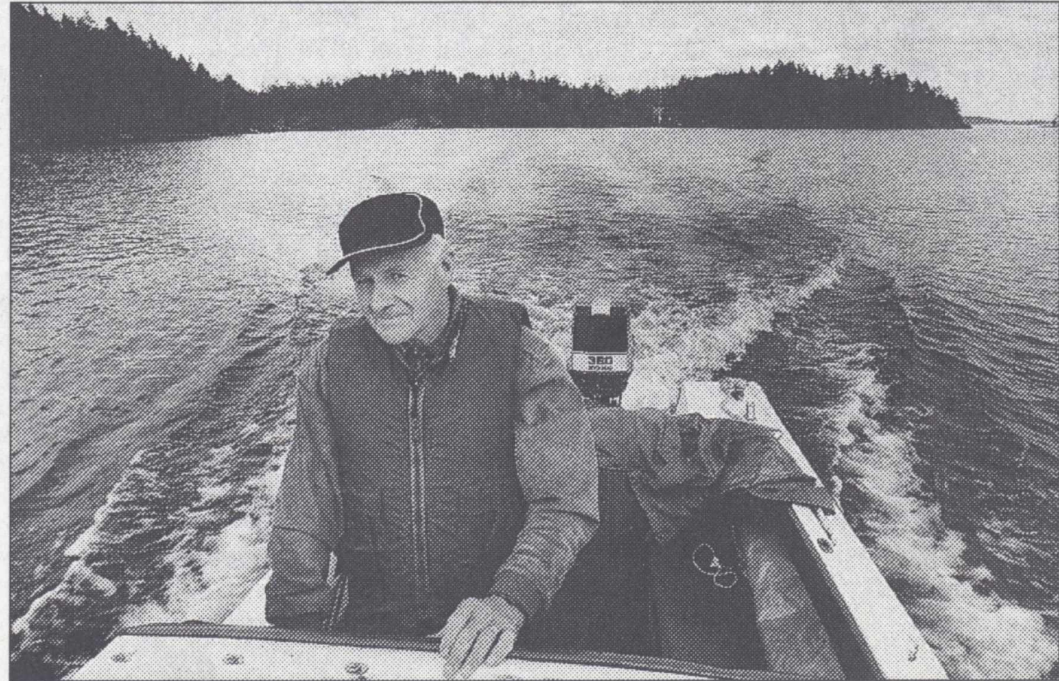
snabbt. Industrin ropade efter arbetskraft och skogsarbetarbostäderna avfolkades.

1982 nåddes bottennoteringen 63 personer. Sedan dess har det stadigt gått uppåt.

Blåvik är rikt på sommarstugor. I takt med att stugorna fått allt högre standard har en och annan av dem förvandlats till åretruntbostad. Det gångna året har invånarantalet ökat med sex personer.

— Blåvik är Östergötlands, för att inte säga hela Sveriges, mest glesbefolkade socken. Det bor ungefär en person per kvadratkilometer, så fler får gärna flytta hit. Vi har svängrum, hälsar Carl Hult.

KARL-JOHAN NORÉN

— Vi har svängrum i Blåvik. Fler får gärna flytta hit, säger pensionären Carl Hult.